

دکتر حمید رضا افشار (داور یازدهمین جشنواره ملی تئاتر مقاومت) : در این آثار هنوز نگاه اولیه دیده می شود و کارها امروزی نیست.

عضو هیات داوران یازدهمین جشنواره تئاتر مقاومت به سایت ایران تئاتر گفت: از روزی که تئاتر غربی با حضور هنرمندان غربی به ایران وارد شد این سؤال که تئاتر ملی غرب چه گونه شکل گرفت مطرح شد اما هیچ کس نمی پرسید که آیا در غرب شکنر و دیگران گفته اند که چون تئاتر آیینی نداریم رویکرد آیینی نداشته باشیم؟ بله امروز آنها تئاتر مقاومت ندارند چون مشکل امروزشان نیست. وی ادامه داد: در پرداختن به مقوله مقاومت نگاه نسل جدید نگاه تهییج و تبلیغ نیست؛ چرا که باید امروزه رسوب زدایی از جنگ صورت گیرد اما کمتر دیده شده کسی به سراغ آدم های منزوی دوره جنگ برود. بیشتر دیده می شود که به دنبال تخیلات دور از واقعیت هستند. اگر بخواهیم از واقعیت و تداوم فرهنگ جنگ شناخت داشته باشیم، باید این پشتوانه ها را بشناسیم. دکتر افشار معادل سازی مفاهیم جنگ و مقاومت را یک امر ضروری عنوان کرده و افزود: امروزه باید به نسل سوم یاد آوری کنیم که اگر آن دفاع نبود این آسایش هم وجود نداشت. متاسفانه در آثار این نسل هیجانات لحظه ای وجود دارد. مقاومت امروز می تواند یک مقاومت فرهنگی و اقتصادی باشد و مدیریت تئاتر نیز در بستر سازی هایی که انجام می دهد باید کمتر به جنبه های تجاری تئاتر توجه کند و بیشتر باید به سراغ الگوها برود.

وی با انتقاد از منتقدان و خبرنگاران تئاتر برای نوع نگاه به تئاتر دفاع مقدس و مقاومت بر اساس الگوهای غربی گفت: اگر بخواهیم برای دستیابی به تئاتر ملی حرکت کنیم باید با الگو هایی آن را قضاوت کنیم که برگرفته از شرایط مدنی خود ماست. این استاد دانشگاه درباره نقش دانشگاه ها در تبیین الگوهای موثر برای تئاتر ملی گفت: قبول ندارم که عده ای در اتاق فکر بنشینند و تصمیم بگیرند. موافق تفکر نظارتی نیستیم، چون تئاتر اجتماعی نمی تواند متکی به دولت باشد. هم اکنون در حوزه تئاتر جوان کشور اتفاقاتی می بینیم که کمتر از رویدادهای جهانی نیست. این اتفاقات بر مبنای آموزش شکل گرفته اند اما این حرکت های دانشگاهی در حال حاضر شکل کمی به خود می گیرد و تعدد جشنواره ها و نگاه تشویقی به تئاتر از بستر تفکر میگذرد. وی با اشاره به جنبه های نمایشی و قدمت آیین های ملی ایران زمین تاکید کرد: هر ملتی گونه های آیینی و رفتار فرهنگی مجزایی دارد. بارها آن را با عنوان رفتارشناسی مطرح می کند. در ایران سوگ سیاوش نمونه ای از آیین کهن بوده است که در حال حاضر نیز به عنوان تنها گونه نمایشی جهان اسلام و تشیع در ایران وجود دارد. به این معنی که تنها کشوری که جنبه های نشانه شناختی عزا را با اشکال اجرایی ترکیب کرده و از آن گونه ای نمایش بیرون آورده، مردم ایران بوده اند. حال آموزش تئاتر باید مطالعه روی تئاتر ایرانی را مورد بازنگری قرار دهد تا اگر استاندارد جهانی برای تئاتر ملی خود نداریم در ساختمان به تعریف برسیم. معتقدم تئاترهای آیینی و دفاع مقدس برای شکل گیری تئاتر ملی سرنوشت ساز هستند.

این عضو هیات داوران جشنواره در ارزیابی کلی از آثار اجرا شده در یازدهمین جشنواره مقاومت گفت: در این آثار هنوز نگاه اولیه دیده می شود و کارها امروزی نیست و معادل سازی صورت نگرفته است که بخشی از آن به خود اهالی تئاتر باز می گردد. هنوز تفکر در نویسندگی نهادینه نشده. باید امکاناتی فراهم شود که با استقرار دبیرخانه فرصت برای تفکر و نویسندگی به وجود آید. وی در پایان یاد آور شد: نمی توان در دانشگاه ها شرح درسی با عنوان تئاتر مقاومت ایجاد کرد زیرا وظیفه دانشگاه ایجاد شناخت و معرفت نسبت به مباحث تئاتری است. مشکل ما نوع نگاه به مدنیت امروز جامعه است. برای تولید یک اثر خوب باید این شناخت و شعور و معرفت با تولید، تعامل متقابل داشته باشد. درست در ایجاد همین تعامل است که دانشگاه ها مشکل پیدا می کنند. به این ترتیب است که مردم خودشان را در آینه تئاتر و درام اجتماعی نمی بینند. ترنر معتقد است "نه زیبایی شناسی مطلق رفتاری و نه ارزش های سیاسی اجتماعی درام های اجتماعی به مفهوم مطلق، بلکه ترکیب اینهاست که تئاتر خلق می کند." ما بازی می کنیم اما تماشاگر امروز بازی نمی خواهد، چون احساس می کند بازیچه است، بنابراین در تئاتر به دنبال آن لحظه ناب می گردد.

تاریخ درج : ۸۷/۳/۸

شماره : ۱۲۰

منبع : سایت ایران تئاتر